

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Kerngegevens Personeel Overheid en Onderwijs

2008

Kerngegevens Personeel Overheid en Onderwijs

2008

Voorwoord

Voor u ligt de nieuwe uitgave van de publicatie “Kerngegevens Personeel Overheid en Onderwijs 2008”.

Deze uitgave bevat net zoals voorgaande jaren de basisinformatie van de werknemers bij Overheid en Onderwijs. Sinds 2009 is de site www.kosmos-kennisbank.nl in de lucht, daarmee zijn de overzichten online beschikbaar.

Deze gedrukte uitgave bevat overzichten van de belangrijkste gegevens. Voor specifieke overzichten wordt verwezen naar de internetsite: www.kosmos-kennisbank.nl

Deze uitgave is de enige in zijn soort als het gaat om het totaalbeeld van de 14 overheidssectoren. Deze sectoren omvatten de taakvelden: Openbaar Bestuur, Onderwijs en Wetenschappen en Veiligheid. In deze sectoren zijn ongeveer één miljoen werknemers werkzaam, wat neerkomt op ruim 11% van de werkzame personen in Nederland.

De publicatie is opgebouwd uit 5 hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk wordt gekeken naar enkele kengetallen van de arbeidsmarkt in Nederland. In de hoofdstukken 2, 3 en 4 wordt aandacht besteed aan: de werkgevers, de werknemers en de niet-actieven bij Overheid en Onderwijs. In hoofdstuk 5 ten slotte worden de 14 arbeidsvoorwaardelijke sectoren afzonderlijk belicht.

Suggesties voor verbeteringen en aanvullingen zijn welkom.
U kunt daarvoor het e-mailadres gebruiken zoals vermeld in het colofon.

De directeur Arbeidszaken Publieke Sector,

L.D.P. Lombaers

Inhoud

1. Arbeidszaken Nederland	7
2. Werkgevers Overheid en Onderwijs	13
3. Werkzame personen Overheid en Onderwijs	19
3.1 Instroom werkzame personen	23
3.2 Werkzame personen stand ultimo	25
3.3 Uitstroom werkzame personen	32
4. Voormalig werkzame personen Overheid en Onderwijs	37
4.1 Instroom, niet actief	40
4.2 Uitkeringen, niet actief	43
4.3 Uitstroom, niet actief	48
5. Kengetallen arbeidsvoorwaardelijke sectoren Overheid en Onderwijs	53
6. Toelichting	71
6.1 Bronvermelding	73
6.2 KOSMOS	74
6.3 Legenda	74

Voor meer of verder uitgesplitste overzichten wordt verwezen naar de KOSMOS kennisbank.
www.kosmos-kennisbank.nl

1

Arbeidszaken
Nederland

1

Arbeidszaken Nederland

1	Inleiding	9
1.1	Bevolking Nederland	10
1.	Geslacht	
2.	Leeftijd	
3.	Demografische druk	
1.2	Werkzaam Nederland	10
1.	Werkzame personen	
2.	Arbeidsparticipatie	
3.	Werkzame personen bij Overheid en Onderwijs	
1.3	Arbeidszaken Nederland in beeld	11
figuur 1.1	Netto arbeidsparticipatie Nederland, netto arbeidsparticipatie niet-westerse allochtonen (%)	11
figuur 1.2	Ontwikkeling werkzame personen Nederland en Overheid en Onderwijs	11
figuur 1.3	Ontwikkeling van de demografische druk 1980-2009	12

Voor meer of verder uitgesplitste overzichten wordt verwezen naar de KOSMOS kennisbank.
www.kosmos-kennisbank.nl

1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat cijfers over de samenstelling van de bevolking in Nederland. Het zijn de zogenaamde ultimo cijfers, de stand op 31 december van het verslagjaar. De cijfers zijn vrijwel geheel afkomstig uit StatLine (CBS).

Toelichting bij de gebruikte begrippen:

Werknemers Overheid en Onderwijs

Onder de werknemers Overheid en Onderwijs worden in deze publicatie verstaan, de werknemers die behoren tot de 14 arbeidsvoorwaardelijke overheidssectoren. Deze sectoren behoren tot de taakvelden: Openbaar Bestuur (Rijk, Gemeenten, Provincies, Rechterlijke Macht, Waterschappen), Onderwijs en Wetenschappen (Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs, Middelbaar Beroepsonderwijs, Hoger Beroepsonderwijs, Wetenschappelijk Onderwijs, Onderzoekinstellingen, Universitair Medische Centra) en Veiligheid (Defensie, Politie). Deze 14 sectoren worden als geheel aangeduid met Overheid en Onderwijs.

Beroepsbevolking

Alle personen (15 tot 65 jaar) die:

- ten minste twaalf uur per week werken, of
- werk hebben aanvaard waardoor ze ten minste twaalf uur per week gaan werken, of
- verklaren ten minste twaalf uur per week te willen werken, daarvoor beschikbaar zijn en activiteiten ontplooiën om werk voor ten minste twaalf uur per week te vinden.

Netto arbeidsparticipatie

Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van alle personen van 15 tot en met 64 jaar (niet sezoengecorrigeerd).

Demografische druk

De verhouding (in procenten) van het aantal personen in de leeftijd 0 tot 20 jaar en 65 jaar en ouder t.o.v. het aantal personen in de leeftijd 20 tot 65 jaar.

Niet-westerse allochtonen

Allochtonen met als herkomstgroepering een van de landen in de werelddelen Afrika, Latijns-Amerika en Azië (excl. Indonesië en Japan) of Turkije. (CBS definitie)

Werkzame personen

Werkzame personen zijn alle mensen in de leeftijd van 15 jaar en ouder die in Nederland wonen en een betaalde werkkring hebben ongeacht de omvang daarvan. Zij kunnen zowel in Nederland als bij een in het buitenland gevestigd bedrijf werkzaam zijn.

1.1 Bevolking Nederland

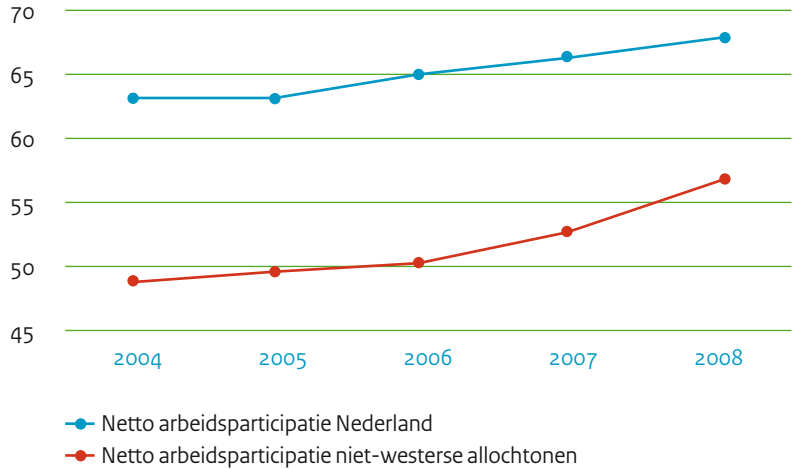
	Einheid	2004	2005	2006	2007	2008
Geslacht						
Mannen	1.000	8.046	8.066	8.077	8.089	8.122
Vrouwen	1.000	8.212	8.240	8.257	8.269	8.293
Totaal	1.000	16.258	16.306	16.334	16.358	16.405
Leeftijd						
0 tot 20 jaar	1.000	3.988	3.988	3.976	3.957	3.940
20 tot 65 jaar	1.000	10.019	10.029	10.028	10.033	10.050
65 jaar en ouder	1.000	2.251	2.289	2.330	2.368	2.413
Demografische druk						
Groene druk	%	39,8	39,8	39,6	39,4	39,2
Grijze druk	%	22,5	22,8	23,2	23,6	24,0
Totaal	%	62,3	62,6	62,9	63,0	63,2

1.2 Werkzaam Nederland

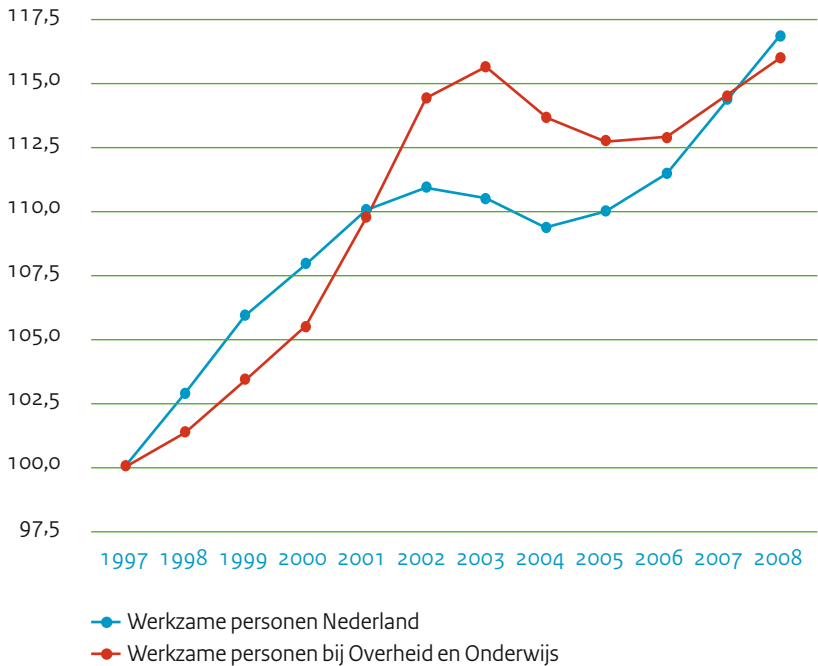
	Einheid	2004	2005	2006	2007	2008
Werkzame personen						
Mannen	1.000	4.373	4.357	4.405	4.472	4.516
Vrouwen	1.000	3.471	3.514	3.610	3.730	3.831
Totaal	1.000	7.844	7.871	8.015	8.202	8.348
Arbeidsparticipatie						
Leeftijd 15 tot 30 jaar	%	53	52	53	55	56
Leeftijd 30 tot 50 jaar	%	78	78	80	82	83
Leeftijd 50 tot 65 jaar	%	49	50	51	54	55
Netto arbeidsparticipatie Nederland	%	63	63	65	66	68
Netto arbeidsparticipatie niet-westerse allochtonen	%	49	49	50	53	57
Werkzame personen bij Overheid en Onderwijs						
Werkzaam bij Overheid en Onderwijs	1.000	942	929	937	948	954
Aandeel van de werkzame personen Overheid en Onderwijs t.o.v. Nederland	%	12,0	11,8	11,7	11,6	11,4

1.3 Arbeidszaken Nederland in beeld

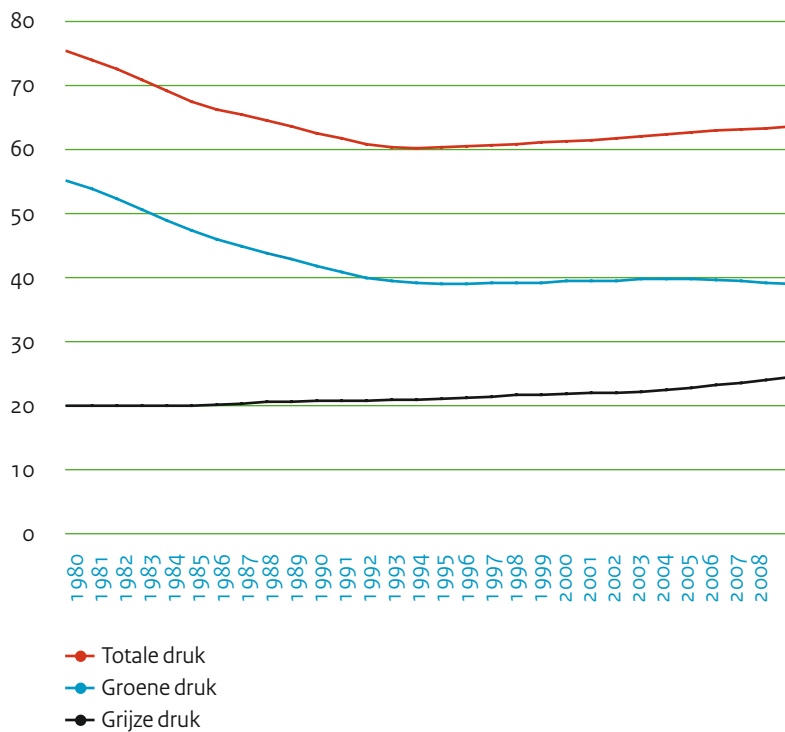
Figuur 1.1
Netto arbeidsparticipatie Nederland, netto arbeidsparticipatie niet-westerse allochtonen (%)

Figuur 1.2
Ontwikkeling werkzame personen in Nederland en bij Overheid en Onderwijs (%) (1997 = 100%)

Figuur 1.3
Ontwikkeling van de demografische druk 1980-2009

2

Werkgevers
Overheid en
Onderwijs

2

Werkgevers Overheid en Onderwijs

2	Inleiding	15
2.1	Werkgevers	17
2.2	Loonsom (raming in miljard euro)	17

Voor meer of verder uitgesplitste overzichten wordt verwezen naar de KOSMOS kennisbank.
www.kosmos-kennisbank.nl

2 Inleiding

In dit hoofdstuk komen overzichten die betrekking hebben op de werkgevers bij Overheid en Onderwijs aan bod.

Met de invoering van het sectorenmodel in 1993 is een begin gemaakt met het onderscheiden van afzonderlijke arbeidsvoorwaardelijke sectoren binnen Overheid en Onderwijs. Aanvankelijk waren er 8 sectoren, momenteel worden 14 overheidssectoren onderscheiden. Een aparte plaats hebben de instellingen die wel aan het ABP verbonden zijn maar niet behoren tot de 14 arbeidsvoorwaardelijke sectoren. Deze instellingen, zoals de Gemeenschappelijke Regelingen (GR) en een aantal Zelfstandige Bestuursorganen (ZBO's), zijn niet direct verbonden aan een arbeidsvoorwaardelijke sector, daarom komen deze instellingen zijdelings in deze publicatie aan bod.

Toelichting bij de gebruikte begrippen:

Werkgever

De definitie van werkgever is ontleend aan de coderingsmethodiek van ABP. Ter toelichting:

Openbaar bestuur

- Sector Rijk: de ministeries (met uitzondering van het ministerie van Defensie) en de Hoge Colleges van Staat.
De uitvoerende diensten van ministeries zijn veelal bij het (moeder)ministerie ondergebracht. Zo hebben bijvoorbeeld de verschillende belastingkantoren als werkgever het ministerie van Financiën en zijn de justitiële inrichtingen bij de werkgever ministerie van Justitie ingedeeld.
- Sector Gemeenten: de gemeenten. Ook gemeentelijke stichtingen en gemeentelijke bedrijven worden tot deze sector gerekend, mits de volledige financiële verantwoording hiervan is opgenomen in de gemeentebegroting.
- Sector Provincies: de Provincies. Ook provinciale stichtingen en provinciale bedrijven worden tot deze sector gerekend, mits de volledige financiële verantwoording hiervan is opgenomen in de provinciale begroting.
- Sector Rechterlijke Macht: de zittende en de staande magistratuur. Het administratief personeel en ander personeel in dienst bij het ministerie van Justitie behoort tot de sector Rijk.
- Sector Waterschappen: de Waterschappen.

Onderwijs en Wetenschappen

- De onderwijsinstellingen. Hierin zijn opgenomen de sectoren: Primair Onderwijs (PO); Voortgezet Onderwijs (VO); Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO); Hoger Beroepsonderwijs (HBO) en Wetenschappelijk Onderwijs (WO). Bij de sectoren Primair en Voorgezet Onderwijs zijn de werkgevers in veel gevallen de besturen van een samenwerkingsverband van scholen. De werkgevers die zich verenigd hebben in het COLO (Centraal Orgaan van Landelijke Opleidingsorganen) zijn ondergebracht bij het MBO.
- Sector Onderzoekinstellingen: de Onderzoekinstellingen.
- Sector Universitair Medische Centra: de Academische Ziekenhuizen.

Veiligheid

- Sector Defensie: twee werkgevers: de krijgsmacht en het burgerpersoneel. Deze tweedeling omvat ook het ministerie van Defensie.
- Sector Politie: de regionale politiekorpsen, het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) en de Nederlandse Politieacademie (NPA).

Loonsom

Voor het bepalen van de loonsom is gebruikt gemaakt van de loonopgave van december. Met behulp van die opgave is een raming gemaakt van de totale loonsom in de sector. Deze geraamde loonsom is inclusief vakantietoeslag, eindejaarsuitkering en eventueel andere specifieke sectorale looncomponenten, als ook werkgeverspremies: ABP, WIA ed.

2.1 Werkgevers

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	789	768	726	699	654	642
Rijk	22	21	20	20	21	20
Gemeenten	691	683	654	628	581	570
Provincies	26	25	24	23	23	23
Rechterlijke Macht	1	1	1	1	1	1
Waterschappen	49	38	27	27	28	28
Onderwijs en Wetenschappen	2.327	2.192	2.087	1.953	1.888	1.869
Primair Onderwijs	1.826	1.708	1.610	1.485	1.416	1.361
Voortgezet Onderwijs	336	336	333	328	331	363
Middelbaar Beroepsonderwijs	78	74	73	70	70	75
Hoger Beroepsonderwijs	54	44	43	42	43	42
Wetenschappelijk Onderwijs	14	14	14	14	15	15
Onderzoekinstellingen	5	5	5	5	5	5
Universitair Medische Centra	14	11	9	9	8	8
Veiligheid	33	33	33	30	30	30
Defensie	2	2	2	2	2	2
Politie	31	31	31	28	28	28
Totaal	3.149	2.993	2.846	2.682	2.572	2.541

2.2 Loonsom (raming in miljard euro)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	14,46	14,71	14,71	14,82	15,43	16,25
Rijk	5,76	5,75	5,63	6,01	6,36	6,61
Gemeenten	7,50	7,61	7,70	7,42	7,61	8,05
Provincies	0,60	0,64	0,65	0,65	0,68	0,74
Rechterlijke Macht	0,20	0,27	0,28	0,29	0,32	0,34
Waterschappen	0,40	0,44	0,45	0,45	0,46	0,50
Onderwijs en Wetenschappen	17,89	18,25	19,03	20,15	20,94	21,70
Primair Onderwijs	5,94	6,03	6,31	6,75	6,90	7,03
Voortgezet Onderwijs	4,05	4,12	4,23	4,49	4,82	4,95
Middelbaar Beroepsonderwijs	2,24	2,21	2,28	2,50	2,49	2,53
Hoger Beroepsonderwijs	1,36	1,39	1,53	1,65	1,73	1,84
Wetenschappelijk Onderwijs	2,17	2,17	2,22	2,28	2,23	2,33
Onderzoekinstellingen	0,14	0,13	0,13	0,13	0,12	0,13
Universitair Medische Centra	1,99	2,21	2,33	2,35	2,64	2,87
Veiligheid	5,60	5,58	5,51	5,82	5,94	6,46
Defensie	3,10	2,94	2,89	3,06	3,06	3,22
Politie	2,50	2,64	2,62	2,76	2,88	3,24
Totaal	37,95	38,54	39,25	40,79	42,31	44,40

3

Werkzame
personen
Overheid en
Onderwijs

3

Werkzame personen Overheid en Onderwijs

3. Inleiding	21
3.1 Instroom werkzame personen	23
1. Instroom werkzame personen (%)	23
2. Instroom werkzame personen, vrouwen (%)	23
3. Instroom werkzame personen, niet-westerse allochtonen (%)	24
4. Instroom en doorstroom naar hoge functies, vrouwen (%)	24
3.2 Werkzame personen ultimo	25
1. Werkzame personen (x 1000)	25
2. Werkzame personen, gemiddelde deeltijdfactor	25
3. Werkzame personen, in deeltijd (%)	26
4. Werkzame personen, vrouwen (%)	26
5. Werkzame personen, jonger dan 30 jaar (%)	27
6. Werkzame personen, 50 jaar of ouder (%)	27
7. Werkzame personen, niet-westerse allochtonen (%)	28
8. Werkzame personen in hoge functies, vrouwen (%)	28
9. Werkzame personen, voltijdsalaris minder dan 1,5 x minimumloon (%)	29
10. Werkzame personen, voltijdsalaris meer dan 2 x modaal inkomen (%)	29
11. Werkzame personen, hoog opgeleid (%)	30
12. Werkzame personen, Gemeenschappelijke Regelingen	30
13. Volume (fte's) bij Zelfstandige Bestuursorganen per departement	31
3.3 Uitstroom werkzame personen	32
1. Uitstroom werkzame personen (%)	32
2. Uitstroom werkzame personen naar inactiviteit, 50 jaar of ouder (%)	32
3. Gemiddelde leeftijd bij uitstroom naar FPU, FLO of Ouderdomspensioen	33
3.4 Werkzame personen Overheid en Onderwijs in beeld	34
figuur 3.1 Aandeel instroom niet-westerse allochtonen bij Overheid en Onderwijs, per taakveld (%)	34
figuur 3.2 Aandeel niet-westerse allochtonen van de Nederlandse beroepsbevolking en aantal werkzame personen bij Overheid en Onderwijs, per taakveld (%)	34
figuur 3.3 Aandeel werkzame personen 50 jaar en ouder, per taakveld (%)	35

Voor meer of verder uitgesplitste overzichten wordt verwezen naar de KOSMOS kennisbank.
www.kosmos-kennisbank.nl

3 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat de overzichten van de werknemers bij Overheid en Onderwijs: de instroom van nieuwe werknemers, de zittende werknemers (stand 31 december) en de uitstroom van werknemers. De gegevens zijn ontleend aan de bestanden van het ABP en aan de informatie die de arbeidsvoorwaardelijke sectoren hebben verstrekt.

Toelichting bij de gebruikte begrippen:

Deeltijd

Van deeltijd is sprake als niet de volledige gebruikelijke arbeidsduur gewerkt wordt. De gebruikelijke arbeidsduur is niet in alle sectoren gelijk. De omvang van een volledige werkweek per sector bedraagt ultimo 2008:

Openbaar bestuur: de sectoren Rijk, Gemeenten, Provincies en Rechterlijke Macht: 36 uur per week; de sector Waterschappen 37 uur per week.

Onderwijs en wetenschappen: De sectoren Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs, Middelbaar Beroepsonderwijs en Hoger Beroepsonderwijs werken niet met het begrip volledige werkweek. Ten behoeve van de sociale verzekeringen wordt een werkweek gedefinieerd als 36,86 uur. De sectoren Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek-instellingen kennen een werkweek van 38 uur. De sector Universitair Medische Centra heeft een werkweek van 36 uur.

Veiligheid: de sector Defensie kent een werkweek van 38 uur. Bij de sector Politie geldt een werkweek van 36 uur, met de keuze 38 uur te mogen werken.

Bij de sector Politie worden de aspiranten meegeteld voor het deel dat ze werkzaam zijn en drukken daarom de deeltijdfactor bij de sector Politie.

Deeltijdfactor

De deeltijdfactor geeft aan welk deel men van de volledige gebruikelijke arbeidsduur werkzaam is.

FLO

Functioneel Leeftijdsontslag. Een prepensioenregeling voor o.a. uitvoerend politiepersoneel, brandweerpersoneel en militairen.

FPU

Flexibel Pensioen en Uittreden. De algemene prepensioenregeling voor personeel bij Overheid en Onderwijs.

Hoge functies

Hoge functies zijn gedefinieerd als de functies die qua fulltime bezoldiging vallen in de bovenste 10 procent van de inkomens.

Hoog opgeleid

De hoogst genoten opleiding is HBO of hoger.

Inactiviteit

Behorend tot de beroepsbevolking maar niet meer werkzaam vanwege werkloosheid (WW) en/of arbeidsongeschiktheid (WAO/WIA) en of het gebruik van een prepensioenregeling (FLO/FPU).

Instroompercentage

Het aandeel nieuwe werknemers dat in het verslagjaar in dienst getreden is en ultimo verslagjaar nog steeds in dienst is t.o.v. van het gemiddelde aantal personen.

Merk op! Werknemers behorend tot werkgevers die zijn toegetreden tot een van de 14 arbeidsvoorwaardelijke sectoren worden ook als instroom aangemerkt.

Minimum Inkomen

Overzicht minimumloon per 1 juli (bron ministerie SZW) exclusief vakantiebijslag

2003	2004	2005	2006	2007	2008
1.265,-	1.265,-	1.273,-	1.285,-	1.317,-	1.357,-

Modaal inkomen

Overzicht modaal inkomen (bron CPB)

2003	2004	2005	2006	2007	2008
28.500,-	29.500,-	29.000,-	30.000,-	30.000,-	30.500,-

Niet-westerse allochtonen

Allochtonen met als herkomstgroepering een van de landen in de werelddelen Afrika, Latijns-Amerika en Azië (excl. Indonesië en Japan) of Turkije. (CBS definitie)

Ouderdomspensioen

Het pensioen dat men ontvangt bij het bereiken van de 65 jarige leeftijd.

Rijk definitie

De definitie van de arbeidsvoorwaardelijke sector Rijk is anders dan de definitie die wordt gehanteerd in de derde voortgangsrapportage Vernieuwing Rijksdienst. De Vernieuwing Rijksdienst gaat uit van een ruimere definitie, namelijk de totale omvang Rijk, de KLPD en van de in de Nota Vernieuwing Rijksdienst genoemde zelfstandige bestuursorganen.

Uitstroompercentage

Het aandeel uitgestroomde werknemers dat in het verslagjaar uit dienst getreden is t.o.v. van het gemiddelde aantal personen.

Merk op! Werknemers behorend tot werkgevers die niet langer deel uitmaken van de 14 arbeidsvoorwaardelijke sectoren worden ook als uitstroom aangemerkt.

ZBO

Een ZBO is een zelfstandig bestuursorgaan op het niveau van de centrale overheid, dat niet hiërarchisch ondergeschikt is aan de minister.

De informatie over ZBO's in deze publicatie beperkt zich tot de ZBO's die zijn opgenomen in het programma vernieuwing Rijksdienst.

3.1 Instroom werkzame personen

3.1.1 Instroom werkzame personen (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	6	4	5	6	7	7
Rijk	4	4	5	8	8	6
Gemeenten	7	5	4	5	7	8
Provincies	8	5	5	6	6	7
Rechterlijke Macht	7	6	5	6	6	6
Waterschappen	6	6	5	3	5	8
Onderwijs en Wetenschappen	11	8	8	10	11	11
Primair Onderwijs	9	7	6	7	7	8
Voortgezet Onderwijs	10	7	8	9	10	9
Middelbaar Beroepsonderwijs	9	5	6	8	12	11
Hoger Beroepsonderwijs	13	11	11	14	16	14
Wetenschappelijk Onderwijs	15	14	15	16	16	18
Onderzoekinstellingen	14	12	12	13	13	17
Universitair Medische Centra	15	11	10	11	15	14
Veiligheid	5	5	7	7	8	7
Defensie	5	5	9	8	8	8
Politie	5	4	5	7	8	6
Totaal	8	6	7	8	9	9

3.1.2 Instroom werkzame personen, vrouwen (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	50	51	52	52	54	56
Rijk	51	56	54	52	53	55
Gemeenten	50	50	52	53	55	57
Provincies	48	48	47	51	50	52
Rechterlijke Macht	65	59	64	61	67	64
Waterschappen	33	37	40	41	38	36
Onderwijs en Wetenschappen	64	65	64	65	65	66
Primair Onderwijs	83	82	82	83	84	82
Voortgezet Onderwijs	56	60	60	58	62	59
Middelbaar Beroepsonderwijs	57	57	58	61	59	57
Hoger Beroepsonderwijs	57	54	58	59	60	61
Wetenschappelijk Onderwijs	47	47	47	49	50	50
Onderzoekinstellingen	31	32	36	39	38	40
Universitair Medische Centra	66	68	67	69	68	71
Veiligheid	29	23	25	29	30	30
Defensie	17	13	16	18	19	20
Politie	45	38	43	45	45	46
Totaal	58	57	56	57	58	59

3.1.3 Instroom werkzame personen, niet-westerse allochtonen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	10	11	12	12	12
Rijk	12	14	13	15	15
Gemeenten	10	10	12	11	12
Provincies	7	6	5	6	5
Rechterlijke Macht	1	4	2	5	2
Waterschappen	3	5	5	5	3
Onderwijs en Wetenschappen	6	7	7	8	9
Primair Onderwijs	4	5	4	5	5
Voortgezet Onderwijs	6	6	7	7	8
Middelbaar Beroepsonderwijs	7	8	9	13	8
Hoger Beroepsonderwijs	4	6	7	7	8
Wetenschappelijk Onderwijs	8	10	11	13	14
Onderzoekinstellingen	9	14	10	11	15
Universitair Medische Centra	9	10	10	10	11
Veiligheid	7	7	7	7	7
Defensie	6	6	7	7	6
Politie	8	8	9	8	9
Totaal	7	8	9	9	10

3.1.4 Instroom en doorstroom naar hoge functies, vrouwen (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	28	26	31	31	32	34
Rijk	37	28	33	32	32	37
Gemeenten	27	25	32	30	34	34
Provincies	24	25	25	28	27	29
Rechterlijke Macht	21	33	22	44	25	44
Waterschappen	18	21	21	25	17	22
Onderwijs en Wetenschappen	37	41	37	36	39	50
Primair Onderwijs	54	55	49	53	56	67
Voortgezet Onderwijs	27	34	31	21	27	21
Middelbaar Beroepsonderwijs	27	34	32	33	31	37
Hoger Beroepsonderwijs	33	33	32	26	35	34
Wetenschappelijk Onderwijs	18	20	21	18	25	22
Onderzoekinstellingen	21	26	10	29	23	21
Universitair Medische Centra	34	42	42	44	39	45
Veiligheid	13	14	12	16	8	18
Defensie	8	7	7	11	9	14
Politie	17	19	18	20	8	21
Totaal	32	33	32	31	31	43

3.2 Werkzame personen ultimo

3.2.1 Werkzame personen (x 1000)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	344	334	324	325	321	321
Rijk	125	120	117	120	123	123
Gemeenten	192	188	180	178	171	171
Provincies	14	14	13	13	13	13
Rechterlijke Macht	3	3	3	3	4	4
Waterschappen	10	10	10	10	10	10
Onderwijs en Wetenschappen	482	480	477	482	497	504
Primair Onderwijs	179	180	181	181	185	187
Voortgezet Onderwijs	101	101	100	101	106	105
Middelbaar Beroepsonderwijs	56	55	53	55	55	56
Hoger Beroepsonderwijs	34	34	34	35	39	40
Wetenschappelijk Onderwijs	53	51	49	49	49	51
Onderzoekinstellingen	3	3	3	3	2	3
Universitair Medische Centra	56	57	56	58	60	62
Veiligheid	131	127	128	131	130	130
Defensie	73	69	70	71	68	68
Politie	58	58	58	59	61	62
Totaal	957	942	929	937	948	954

3.2.2 Werkzame personen, gemiddelde deeltijdfactor

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	0,91	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90
Rijk	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93
Gemeenten	0,89	0,88	0,88	0,88	0,87	0,88
Provincies	0,91	0,91	0,90	0,90	0,90	0,90
Rechterlijke Macht	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93
Waterschappen	0,92	0,92	0,93	0,93	0,93	0,93
Onderwijs en Wetenschappen	0,79	0,79	0,79	0,79	0,79	0,78
Primair Onderwijs	0,76	0,75	0,75	0,76	0,76	0,75
Voortgezet Onderwijs	0,82	0,82	0,81	0,82	0,82	0,81
Middelbaar Beroepsonderwijs	0,79	0,79	0,79	0,80	0,80	0,81
Hoger Beroepsonderwijs	0,73	0,73	0,73	0,75	0,74	0,74
Wetenschappelijk Onderwijs	0,84	0,84	0,85	0,81	0,81	0,80
Onderzoekinstellingen	0,87	0,87	0,93	0,93	0,91	0,91
Universitair Medische Centra	0,82	0,82	0,82	0,82	0,81	0,82
Veiligheid	0,96	0,96	0,95	0,96	0,95	0,95
Defensie	0,98	0,98	0,98	0,99	0,98	0,98
Politie	0,94	0,93	0,92	0,92	0,91	0,91
Totaal	0,85	0,85	0,85	0,85	0,85	0,85

3.2.3 Werkzame personen, in deeltijd (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	30	31	32	33	34	34
Rijk	24	25	26	26	26	27
Gemeenten	33	35	36	38	39	40
Provincies	34	35	39	39	40	40
Rechterlijke Macht	28	30	31	32	33	34
Waterschappen	22	22	22	23	23	24
Onderwijs en Wetenschappen	54	55	56	56	56	57
Primair Onderwijs	59	61	62	62	63	64
Voortgezet Onderwijs	50	51	52	52	53	53
Middelbaar Beroepsonderwijs	54	54	54	54	54	54
Hoger Beroepsonderwijs	60	61	62	60	62	63
Wetenschappelijk Onderwijs	41	41	42	44	44	45
Onderzoekinstellingen	36	36	24	25	28	30
Universitair Medische Centra	52	53	54	54	54	54
Veiligheid	13	14	16	15	16	17
Defensie	6	6	7	4	4	5
Politie	23	25	26	28	29	30
Totaal	40	41	42	42	43	44

3.2.4 Werkzame personen, vrouwen (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	39	40	41	41	42	43
Rijk	38	39	41	41	42	42
Gemeenten	40	40	41	42	44	45
Provincies	38	38	39	40	40	41
Rechterlijke Macht	48	49	50	51	52	53
Waterschappen	25	26	26	26	27	27
Onderwijs en Wetenschappen	60	61	61	62	63	63
Primair Onderwijs	78	78	79	80	80	81
Voortgezet Onderwijs	45	45	47	47	49	49
Middelbaar Beroepsonderwijs	52	52	52	53	53	53
Hoger Beroepsonderwijs	46	47	48	50	50	52
Wetenschappelijk Onderwijs	41	41	42	43	43	44
Onderzoekinstellingen	41	41	31	31	32	34
Universitair Medische Centra	67	67	67	68	68	68
Veiligheid	21	21	22	22	23	24
Defensie	13	13	13	13	13	14
Politie	31	32	33	34	34	35
Totaal	47	48	49	49	50	51

3.2.5 Werkzame personen, jonger dan 30 jaar (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	10	9	9	8	8	8
Rijk	11	10	10	10	10	10
Gemeenten	9	9	8	8	7	7
Provincies	8	7	7	6	6	6
Rechterlijke Macht	5	5	4	4	4	3
Waterschappen	8	8	7	6	6	6
Onderwijs en Wetenschappen	16	16	16	16	17	17
Primair Onderwijs	19	19	18	18	18	19
Voortgezet Onderwijs	12	12	12	13	13	13
Middelbaar Beroepsonderwijs	7	7	7	8	8	8
Hoger Beroepsonderwijs	8	8	9	11	11	10
Wetenschappelijk Onderwijs	25	25	24	26	26	27
Onderzoekinstellingen	14	14	25	23	21	22
Universitair Medische Centra	21	21	20	20	21	21
Veiligheid	29	28	28	28	28	28
Defensie	37	36	37	36	36	36
Politie	18	18	18	19	19	20
Totaal	16	15	15	15	15	16

3.2.6 Werkzame personen, 50 jaar of ouder (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	30	31	31	32	34	36
Rijk	27	27	27	28	30	32
Gemeenten	32	33	33	35	36	37
Provincies	35	36	35	37	38	40
Rechterlijke Macht	39	40	40	40	42	42
Waterschappen	31	32	33	34	36	37
Onderwijs en Wetenschappen	32	33	34	35	36	37
Primair Onderwijs	28	30	32	34	35	36
Voortgezet Onderwijs	40	41	41	42	42	43
Middelbaar Beroepsonderwijs	41	43	44	45	47	48
Hoger Beroepsonderwijs	38	39	39	38	39	40
Wetenschappelijk Onderwijs	28	28	28	27	28	28
Onderzoekinstellingen	29	31	26	27	29	29
Universitair Medische Centra	21	22	22	24	25	26
Veiligheid	18	18	19	21	22	23
Defensie	15	14	15	17	18	20
Politie	21	22	23	24	26	28
Totaal	29	30	31	32	34	35

3.2.7 Werkzame personen, niet-westerse allochtonen (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	6,6	6,8	7,0	7,3	7,3	7,6
Rijk	6,2	6,6	7,0	7,4	7,9	8,2
Gemeenten	7,4	7,5	7,7	7,9	7,6	8,0
Provincies	3,1	3,3	3,5	3,6	3,7	3,7
Rechterlijke Macht	1,5	1,5	1,6	1,7	1,9	1,9
Waterschappen	1,5	1,6	1,6	1,7	1,8	1,8
Onderwijs en Wetenschappen	4,4	4,3	4,4	4,6	4,8	5,0
Primair Onderwijs	4,4	3,9	3,9	3,8	3,8	3,7
Voortgezet Onderwijs	3,8	3,8	4,0	4,2	4,1	4,5
Middelbaar Beroepsonderwijs	4,4	4,5	4,7	5,0	5,8	5,9
Hoger Beroepsonderwijs	3,3	3,3	3,5	3,8	4,1	4,4
Wetenschappelijk Onderwijs	4,4	4,7	5,3	5,9	6,8	7,6
Onderzoekinstellingen	4,8	5,3	6,0	6,2	6,8	7,7
Universitair Medische Centra	6,3	6,4	6,7	6,7	7,1	7,4
Veiligheid	4,3	4,4	4,4	4,6	4,7	4,9
Defensie	4,1	4,2	4,2	4,3	4,4	4,5
Politie	4,5	4,6	4,7	4,9	5,1	5,2
Totaal	5,2	5,2	5,3	5,5	5,6	5,9

3.2.8 Werkzame personen in hoge functies, vrouwen (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	18	19	20	21	22	23
Rijk	19	20	21	22	23	23
Gemeenten	18	19	20	21	22	23
Provincies	14	16	16	19	20	21
Rechterlijke Macht	19	20	20	22	20	21
Waterschappen	7	9	9	10	10	11
Onderwijs en Wetenschappen	23	25	26	27	28	32
Primair Onderwijs	31	33	34	36	37	44
Voortgezet Onderwijs	15	17	19	19	20	20
Middelbaar Beroepsonderwijs	25	26	26	27	27	28
Hoger Beroepsonderwijs	24	25	26	24	27	29
Wetenschappelijk Onderwijs	10	11	12	12	13	14
Onderzoekinstellingen	12	13	11	12	13	14
Universitair Medische Centra	27	28	28	31	32	33
Veiligheid	7	8	9	10	9	10
Defensie	5	5	6	6	6	7
Politie	10	12	13	14	12	13
Totaal	19	20	21	22	23	26

3.2.9 Werkzame personen, voltijdsalaris minder dan 1,5x minimumloon (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	9	7	6	5	5	5
Rijk	10	8	7	7	6	6
Gemeenten	9	7	6	5	5	4
Provincies	5	4	3	1	1	1
Rechterlijke Macht	0	0	0	0	0	0
Waterschappen	4	3	2	1	1	1
Onderwijs en Wetenschappen	12	10	9	8	8	7
Primair Onderwijs	12	11	10	9	9	8
Voortgezet Onderwijs	9	8	7	6	5	5
Middelbaar Beroepsonderwijs	9	7	6	5	5	4
Hoger Beroepsonderwijs	7	6	5	4	5	4
Wetenschappelijk Onderwijs	19	15	15	9	9	5
Onderzoekinstellingen	18	17	15	7	5	5
Universitair Medische Centra	15	11	10	10	10	11
Veiligheid	26	25	25	25	24	23
Defensie	35	35	35	35	35	33
Politie	15	13	12	12	12	12
Totaal	13	11	10	9	9	8

3.2.10 Werkzame personen, voltijdsalaris meer dan 2x modaal inkomen (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	10	11	11	12	12	13
Rijk	14	14	15	15	15	16
Gemeenten	6	7	7	8	8	8
Provincies	10	12	14	16	18	21
Rechterlijke Macht	82	82	86	84	82	85
Waterschappen	7	8	8	9	9	10
Onderwijs en Wetenschappen	9	9	9	9	9	9
Primair Onderwijs	1	1	1	1	1	1
Voortgezet Onderwijs	12	11	11	11	10	11
Middelbaar Beroepsonderwijs	8	8	8	8	8	9
Hoger Beroepsonderwijs	26	26	26	26	23	26
Wetenschappelijk Onderwijs	17	18	18	19	19	20
Onderzoekinstellingen	12	13	14	14	14	14
Universitair Medische Centra	10	10	11	11	11	11
Veiligheid	4	4	4	4	5	5
Defensie	6	6	6	6	6	7
Politie	3	3	3	2	3	3
Totaal	9	9	9	9	9	10

3.2.11 Werkzame personen, hoog opgeleid (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	48		48		51	
Rijk	51		47		51	
Gemeenten	46		46		49	
Provincies	62		64		62	
Rechterlijke Macht	96		100		93	
Waterschappen	40		42		44	
Onderwijs en Wetenschappen	80		81		81	
Primair Onderwijs	85		84		88	
Voortgezet Onderwijs	81		82		82	
Middelbaar Beroepsonderwijs	77		78		75	
Hoger Beroepsonderwijs	85		81		80	
Wetenschappelijk Onderwijs	80		81		83	
Onderzoekinstellingen	77		76		81	
Universitair Medische Centra	62		65		67	
Veiligheid	19		18		24	
Defensie	21		20		26	
Politie	17		16		21	
Totaal	60		60		62	

3.2.12 Werkzame personen, Gemeenschappelijke Regelingen

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Totaal	17.649	18.009	18.592	19.533	20.639	24.705
Geslacht (%)						
man	54	54	53	54	54	55
vrouw	46	47	47	46	46	45
Leeftijd (%)						
jonger dan 30 jaar	9	8	8	7	8	8
30 tot 50 jaar	60	60	60	58	57	56
50 jaar of ouder	32	32	33	34	35	36

3.2.13 Volume (fte's) bij Zelfstandige Bestuursorganen, per departement

	2006	2007	2008
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	1.693	1.891	1.918
Economische Zaken	2.253	2.314	2.320
Financiën	1.047	1.091	1.076
Justitie	2.386	1.971	1.908
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	1.602	1.573	1.613
Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen	9.123	8.991	8.584
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	22.345	20.848	19.889
Verkeer en Waterstaat	3.340	3.427	3.508
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer	2.085	2.072	2.103
Volksgezondheid, Welzijn en Sport	3.420	3.524	3.285
Totaal	49.294	47.702	46.204

3.3 Uitstroom werkzame personen

3.3.1 Uitstroom werkzame personen (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	5	7	8	6	8	7
Rijk	6	9	8	4	5	6
Gemeenten	5	7	8	7	10	8
Provincies	7	7	8	7	8	8
Rechterlijke Macht	3	2	3	3	3	4
Waterschappen	4	5	5	5	8	8
Onderwijs en Wetenschappen	9	8	9	8	9	9
Primair Onderwijs	7	6	6	7	6	6
Voortgezet Onderwijs	8	8	8	7	8	8
Middelbaar Beroepsonderwijs	7	10	9	7	7	9
Hoger Beroepsonderwijs	8	9	10	10	10	11
Wetenschappelijk Onderwijs	16	15	18	16	18	15
Onderzoekinstellingen	20	13	16	16	18	16
Universitair Medische Centra	10	10	10	10	10	11
Veiligheid	8	7	6	8	8	8
Defensie	11	11	8	10	10	10
Politie	4	4	4	6	5	5
Totaal	7	8	8	8	8	8

3.3.2 Uitstroom werkzame personen naar inactiviteit, 50 jaar of ouder (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	5,5	8,3	13,5	5,0	2,5	2,4
Rijk	4,9	10,1	14,3	2,1	2,1	1,9
Gemeenten	5,8	7,4	13,3	6,7	2,6	2,6
Provincies	7,0	10,1	17,5	3,8	3,2	3,2
Rechterlijke Macht	2,1	2,2	3,0	2,3	1,8	1,8
Waterschappen	4,4	6,4	5,8	3,9	4,3	4,1
Onderwijs en Wetenschappen	5,5	6,3	7,9	3,8	4,0	4,0
Primair Onderwijs	5,0	5,4	5,7	3,9	4,2	4,1
Voortgezet Onderwijs	5,6	6,3	7,7	4,3	4,3	4,4
Middelbaar Beroepsonderwijs	6,0	8,1	10,4	2,5	3,1	4,1
Hoger Beroepsonderwijs	6,8	7,2	8,9	4,1	3,4	3,5
Wetenschappelijk Onderwijs	6,0	7,1	13,0	4,2	3,9	3,5
Onderzoekinstellingen	4,9	5,8	7,4	3,2	5,2	3,0
Universitair Medische Centra	4,4	5,5	6,5	3,4	3,7	3,2
Veiligheid	8,2	11,7	6,6	6,3	6,1	5,9
Defensie	11,8	18,9	8,2	6,3	6,2	6,0
Politie	4,8	5,3	5,4	6,3	6,1	5,7
Totaal	5,7	7,5	9,8	4,4	3,7	3,6

3.3.3 Gemiddelde leeftijd bij uitstroom naar FPU, FLO of Ouderdomspensioen

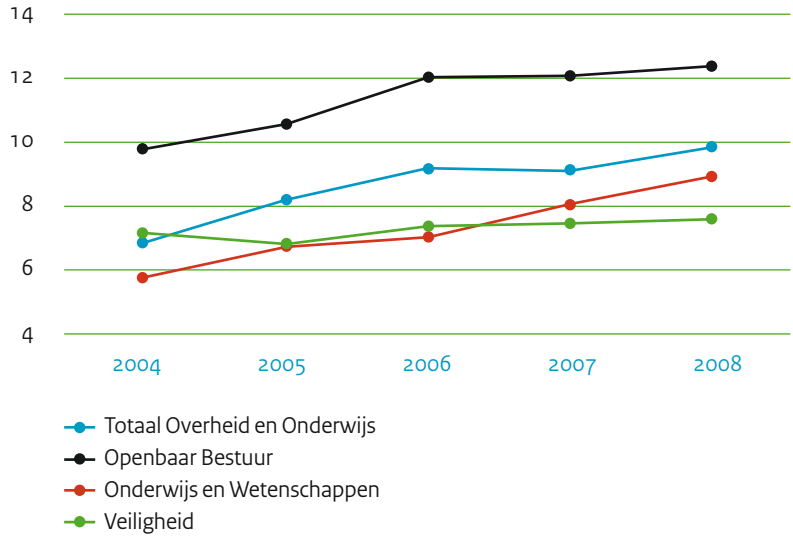
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	60,7	59,9	58,7	60,1	61,7	62,1
Rijk	61,1	59,6	58,8	61,6	62,0	62,0
Gemeenten	60,4	60,2	58,7	59,7	61,6	62,1
Provincies	61,3	60,0	57,9	61,2	61,7	62,7
Rechterlijke Macht	64,0	63,2	62,0	63,5	63,4	64,0
Waterschappen	61,7	61,3	60,9	61,8	62,0	62,3
Onderwijs en Wetenschappen	61,2	61,1	60,6	61,9	62,0	62,3
Primair Onderwijs	61,0	61,3	61,0	61,8	61,8	62,3
Voortgezet Onderwijs	61,2	61,3	61,0	61,8	61,9	62,3
Middelbaar Beroepsonderwijs	60,7	60,3	60,1	61,8	61,7	61,9
Hoger Beroepsonderwijs	60,9	60,8	60,1	61,6	62,1	62,3
Wetenschappelijk Onderwijs	62,0	61,6	60,5	62,3	62,6	63,1
Onderzoekinstellingen	62,2	62,1	61,9	62,4	62,8	63,6
Universitair Medische Centra	61,5	61,7	60,7	62,5	62,2	62,7
Veiligheid	57,1	58,0	58,2	58,2	58,2	58,4
Defensie	55,8	57,6	56,4	55,7	55,4	55,6
Politie	60,3	60,2	60,3	60,2	60,3	60,3
Totaal	60,3	60,0	59,4	60,5	61,2	61,6

3.4 Werkzame personen Overheid en Onderwijs in beeld

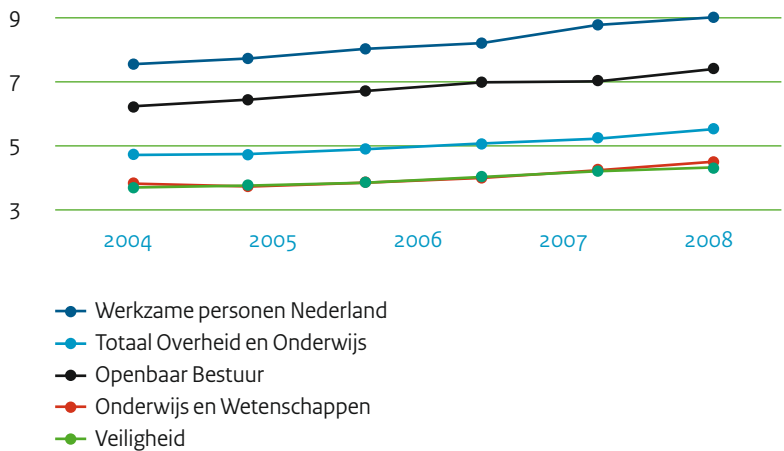
Figuur 3.1

Aandeel instroom niet-westerse allochtonen bij Overheid en Onderwijs, per taakveld (%)

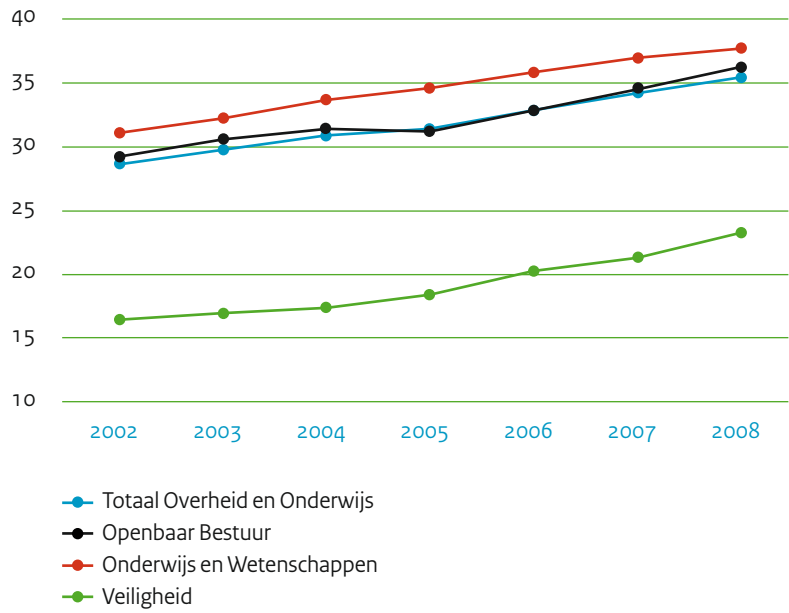
Figuur 3.2

Aandeel niet-westerse allochtonen van de Nederlandse beroepsbevolking en aantal werkzame personen bij Overheid en Onderwijs, per taakveld (%)

Figuur 3.3

Aandeel werkzame personen 50 jaar en ouder, per taakveld (%)

4

Voormalig
werkzame
personen
Overheid en
Onderwijs

4

Voormalig werkzame personen Overheid en Onderwijs

4	Inleiding	39
4.1	Instroom niet actief	40
1	Nieuwe uitkeringen WIA	40
2	Nieuwe uitkeringen WIA (per 1000 verzekerden)	40
3	Nieuwe uitkeringen WW	41
4	Nieuwe uitkeringen WW (per 1000 verzekerden)	41
5	Nieuwe uitkeringen (pre)pensioen	42
4.2	Uitkeringen niet actief ultimo	43
1	Uitkeringen WAO ultimo	43
2	Uitkeringen WAO ultimo, 50 jaar of ouder (%)	43
3	Uitkeringen WIA ultimo	44
4	Uitkeringen WIA ultimo, 50 jaar of ouder (%)	44
5	Uitkeringen WW ultimo	45
6	Uitkeringen WW ultimo, 50 jaar of ouder (%)	45
7	Uitkeringen FPU en of FLO ultimo	46
8	Uitkeringen WAO (miljoen euro)	46
9	Uitkeringen WIA (miljoen euro)	47
10	Uitkeringen WW (miljoen euro)	47
4.3	Uitstroom niet actief	48
1	Beëindigde uitkeringen WAO	48
2	Beëindigde uitkeringen WIA	48
3	Beëindigde uitkeringen WW	49
4.4	Voormalig werkzame personen Overheid en Onderwijs in beeld	50
figuur 4.1	Aantal uitkeringen ultimo, arbeidsongeschiktheid (WAO, WIA)	50
figuur 4.2	Aantal uitkeringen ultimo, werkloosheid (WW)	50
figuur 4.3	Aantal uitkeringen prepensioen (FLO, FPU)	51

Voor meer of verder uitgesplitste overzichten wordt verwezen naar de KOSMOS kennisbank.
www.kosmos-kennisbank.nl

4 Inleiding

De gegevens in dit hoofdstuk hebben betrekking op personen die niet langer actief zijn bij Overheid en Onderwijs.

Allereerst zijn dat de personen met een sociale verzekeringsuitkering (WW, WIA, WAO), daarnaast zijn het de personen die met een ouderdomsregeling het arbeidsproces voor het bereiken van hun 65ste jaar hebben verlaten.

Toelichting bij de gebruikte begrippen:

Arbeidsongeschikten

Met ingang van 1 januari 1998 is voor Overheid en Onderwijs de WAO ingevoerd.

Op 1 januari 2006 (formeel op 29-12-2005) is de wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) in werking getreden. De wet bestaat uit twee delen: de regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en de regeling Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten (IVA).

Beëindigde uitkeringen

Een uitkering wordt als beëindigd aangemerkt als de reden voor de uitkering wegvalt: herstel, werkzaam, bereiken 65 jarige leeftijd, etc. Het is, vooral in de WW, mogelijk dat één persoon meerdere keren per jaar zijn uitkering beëindigt, dus meerdere keren als beëindigde uitkering wordt aangemerkt.

Nieuwe uitkeringen

Een uitkering wordt als nieuw aangemerkt als een uitkering in de verslagperiode wordt aangevraagd en verkregen. Voornamelijk in de WW is het mogelijk dat één persoon meerdere keren per jaar een uitkering aanvraagt en krijgt, dus meerdere keren als nieuwe uitkering wordt aangemerkt.

Uitkering

De som van alle uitkeringen gedurende het verslagjaar. Dit bedrag is inclusief de vakantietoeslag. Het uitkeringspercentage van de WAO is in 2007 voor de volledig arbeidsongeschikten verhoogd.

Werklozen

Met ingang van 1 januari 2001 is bij Overheid en Onderwijs de WW ingevoerd.

Werknemers bij Overheid en Onderwijs krijgen vanaf die datum na ontslag een WW-uitkering. Oude gevallen van vóór 1 januari 2001 behouden hun aanspraken op de toen geldende wachtgeldregelingen.

De instroomcijfers en uitstroomcijfers van de WW (verslagjaar 2007) zijn vanwege een correctie in de telwijze aangepast.

4.1 Instroom, niet actief

4.1.1 Nieuwe uitkeringen WIA

	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	485	567	612
Rijk	135	177	197
Gemeenten	319	352	387
Provincies	23	27	12
Rechterlijke Macht	1	2	2
Waterschappen	7	9	14
Onderwijs en Wetenschappen	763	918	1.033
Primair Onderwijs	346	417	443
Voortgezet Onderwijs	159	194	241
Middelbaar Beroepsonderwijs	83	108	129
Hoger Beroepsonderwijs	43	60	66
Wetenschappelijk Onderwijs	45	52	63
Onderzoekinstellingen	2	3	4
Universitair Medische Centra	85	84	87
Veiligheid	143	158	178
Defensie	63	66	76
Politie	80	92	102
Totaal	1.391	1.643	1.823

4.1.2 Nieuwe uitkeringen WIA (per 1000 verzekerden)

	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	1,4	1,7	1,9
Rijk	1,1	1,5	1,7
Gemeenten	1,7	1,9	2,2
Provincies	1,7	2,0	0,9
Rechterlijke Macht	0,3	0,6	0,6
Waterschappen	0,7	0,9	1,4
Onderwijs en Wetenschappen	1,6	1,9	2,2
Primair Onderwijs	1,9	2,3	2,5
Voortgezet Onderwijs	1,6	1,9	2,4
Middelbaar Beroepsonderwijs	1,5	2,0	2,4
Hoger Beroepsonderwijs	1,3	1,8	1,9
Wetenschappelijk Onderwijs	0,9	1,0	1,3
Onderzoekinstellingen	0,7	1,1	1,5
Universitair Medische Centra	1,5	1,5	1,5
Veiligheid	1,1	1,2	1,4
Defensie	0,9	0,9	1,1
Politie	1,4	1,6	1,7
Totaal	1,5	1,8	2,0

4.1.3 Nieuwe uitkeringen WW

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	2.980	3.234	2.915	2.380	1.718	1.351
Rijk	1.364	1.263	1.016	789	634	407
Gemeenten	1.471	1.795	1.718	1.456	966	821
Provincies	95	115	114	89	77	88
Rechterlijke Macht	3	11	9	7	2	2
Waterschappen	47	50	58	39	39	33
Onderwijs en Wetenschappen	7.921	10.681	11.116	9.730	8.274	6.622
Primair Onderwijs	2.257	3.832	4.256	4.076	3.783	2.794
Voortgezet Onderwijs	1.502	1.802	1.842	1.612	1.404	1.300
Middelbaar Beroepsonderwijs	1.026	1.235	1.071	799	663	788
Hoger Beroepsonderwijs	492	599	682	533	495	442
Wetenschappelijk Onderwijs	1.651	2.047	2.059	1.788	1.263	851
Onderzoekinstellingen	287	211	182	89	84	67
Universitair Medische Centra	706	955	1.024	833	582	380
Veiligheid	1.495	2.238	1.558	1.255	876	680
Defensie	1.144	1.826	1.220	970	696	497
Politie	351	412	338	285	180	183
Totaal	12.396	16.153	15.589	13.365	10.868	8.653

4.1.4 Nieuwe uitkeringen WW (per 1000 verzekerden)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	9	10	9	7	5	4
Rijk	11	10	9	7	5	3
Gemeenten	8	9	9	8	6	5
Provincies	7	8	8	7	6	7
Rechterlijke Macht	1	4	3	2	1	1
Waterschappen	5	5	6	4	4	3
Onderwijs en Wetenschappen	17	22	23	20	17	13
Primair Onderwijs	13	21	24	23	21	15
Voortgezet Onderwijs	15	18	18	16	14	12
Middelbaar Beroepsonderwijs	18	22	20	15	12	14
Hoger Beroepsonderwijs	15	18	20	15	13	11
Wetenschappelijk Onderwijs	31	39	41	36	26	17
Onderzoekinstellingen	92	71	66	34	33	27
Universitair Medische Centra	13	17	18	15	10	6
Veiligheid	11	17	12	10	7	5
Defensie	15	26	17	14	10	7
Politie	6	7	6	5	3	3
Totaal	13	17	17	14	12	9

4.1.5 Nieuwe uitkeringen (pre)pensioen

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	4.956	7.966	12.774	3.623	2.694	2.722
Rijk	1.528	3.505	5.095	698	781	798
Gemeenten	3.028	3.832	6.955	2.567	1.569	1.571
Provincies	231	397	489	174	147	147
Rechterlijke Macht	33	28	45	44	41	58
Waterschappen	136	204	190	140	156	148
Onderwijs en Wetenschappen	6.393	7.930	11.654	5.230	5.902	6.559
Primair Onderwijs	1.738	2.017	2.716	1.824	2.061	2.271
Voortgezet Onderwijs	1.774	2.120	2.977	1.500	1.682	1.810
Middelbaar Beroepsonderwijs	1.042	1.595	2.331	498	664	921
Hoger Beroepsonderwijs	593	668	1.003	461	413	457
Wetenschappelijk Onderwijs	855	964	1.842	538	594	623
Onderzoekinstellingen	38	37	61	23	34	24
Universitair Medische Centra	353	529	724	386	454	453
Veiligheid	1.866	2.860	1.664	1.782	1.797	1.767
Defensie	1.369	2.251	924	835	805	752
Politie	497	609	740	947	992	1.015
Totaal	13.215	18.756	26.092	10.635	10.393	11.048

4.2 Uitkeringen, niet actief ultimo

4.2.1 Uitkeringen WAO ultimo

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	32.778	31.706	29.490	27.248	25.152	23.237
Rijk	9.170	8.935	8.349	7.736	7.254	6.816
Gemeenten	21.573	20.749	19.255	17.801	16.328	14.966
Provincies	1.317	1.277	1.184	1.070	978	902
Rechterlijke Macht	213	240	220	212	195	182
Waterschappen	505	505	482	429	397	371
Onderwijs en Wetenschappen	44.261	42.971	39.456	35.958	32.959	30.036
Primair Onderwijs	17.044	16.713	15.330	14.163	12.873	11.794
Voortgezet Onderwijs	10.404	10.012	9.140	8.288	7.666	6.803
Middelbaar Beroepsonderwijs	6.738	6.376	5.835	5.158	4.686	4.263
Hoger Beroepsonderwijs	2.662	2.575	2.359	2.161	1.977	1.806
Wetenschappelijk Onderwijs	3.047	2.952	2.710	2.496	2.309	2.136
Onderzoekinstellingen	247	245	225	136	124	112
Universitair Medische Centra	4.119	4.098	3.857	3.556	3.324	3.122
Veiligheid	5.631	5.595	5.311	4.981	4.625	4.423
Defensie	3.189	3.073	2.959	2.770	2.541	2.410
Politie	2.442	2.522	2.352	2.211	2.084	2.013
Totaal	82.670	80.272	74.257	68.187	62.736	57.696

4.2.2 Uitkeringen WAO ultimo, 50 jaar of ouder (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	70	71	73	76	78	79
Rijk	62	63	67	70	72	74
Gemeenten	73	74	76	78	80	81
Provincies	72	74	77	78	79	80
Rechterlijke Macht	57	58	60	65	68	71
Waterschappen	71	71	74	76	77	78
Onderwijs en Wetenschappen	77	78	80	83	84	86
Primair Onderwijs	74	76	79	82	84	85
Voortgezet Onderwijs	85	85	87	89	89	90
Middelbaar Beroepsonderwijs	81	82	84	87	89	90
Hoger Beroepsonderwijs	80	81	83	85	87	88
Wetenschappelijk Onderwijs	72	72	75	78	80	81
Onderzoekinstellingen	60	59	62	62	65	65
Universitair Medische Centra	60	61	65	69	72	74
Veiligheid	53	55	58	61	65	66
Defensie	55	56	58	60	64	65
Politie	49	52	57	61	65	68
Totaal	72	73	76	78	80	81

4.2.3 Uitkeringen WIA ultimo

	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	473	1.003	1.539
Rijk	131	295	472
Gemeenten	311	643	978
Provincies	23	46	55
Rechterlijke Macht	1	3	5
Waterschappen	7	16	29
Onderwijs en Wetenschappen	731	1.584	2.515
Primair Onderwijs	333	720	1.116
Voortgezet Onderwijs	151	335	552
Middelbaar Beroepsonderwijs	80	176	291
Hoger Beroepsonderwijs	41	98	158
Wetenschappelijk Onderwijs	44	91	156
Onderzoekinstellingen	2	5	9
Universitair Medische Centra	80	159	233
Veiligheid	137	281	442
Defensie	59	120	192
Politie	78	161	250
Totaal	1.341	2.868	4.496

4.2.4 Uitkeringen WIA ultimo, 50 jaar of ouder (%)

	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	50	50	54
Rijk	52	46	50
Gemeenten	49	52	57
Provincies	48	39	36
Rechterlijke Macht			
Waterschappen		69	59
Onderwijs en Wetenschappen	54	58	62
Primair Onderwijs	53	56	60
Voortgezet Onderwijs	62	64	65
Middelbaar Beroepsonderwijs	66	68	72
Hoger Beroepsonderwijs	51	63	65
Wetenschappelijk Onderwijs	48	48	53
Onderzoekinstellingen			
Universitair Medische Centra	38	40	52
Veiligheid	33	33	35
Defensie	20	24	25
Politie	42	40	43
Totaal	51	53	56

4.2.5 Uitkeringen WW ultimo

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	2.531	3.141	2.905	2.347	1.605	1.478
Rijk	1.089	1.197	1.015	802	573	460
Gemeenten	1.314	1.756	1.711	1.415	923	911
Provincies	79	121	112	92	79	82
Rechterlijke Macht	5	6	11	5	1	0
Waterschappen	44	61	56	33	29	25
Onderwijs en Wetenschappen	6.445	9.498	9.625	8.395	6.070	5.835
Primair Onderwijs	1.831	3.248	3.587	3.478	2.697	2.519
Voortgezet Onderwijs	1.331	1.772	1.857	1.724	1.270	1.298
Middelbaar Beroepsonderwijs	850	1.210	1.152	926	633	684
Hoger Beroepsonderwijs	439	634	675	584	450	439
Wetenschappelijk Onderwijs	1.261	1.688	1.472	1.100	664	579
Onderzoekinstellingen	230	221	170	56	38	37
Universitair Medische Centra	503	725	712	527	318	279
Veiligheid	1.175	1.445	1.009	700	470	417
Defensie	893	1.065	708	472	314	257
Politie	282	380	301	228	156	160
Totaal	10.151	14.084	13.539	11.442	8.145	7.730

4.2.6 Uitkeringen WW ultimo, 50 jaar of ouder (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	26	28	37	49	57	56
Rijk	25	28	36	47	52	49
Gemeenten	27	28	38	51	60	60
Provincies	25	25	31	50	56	52
Rechterlijke Macht			18			
Waterschappen	36	28	36	55	59	56
Onderwijs en Wetenschappen	35	35	42	51	59	56
Primair Onderwijs	48	42	48	55	63	61
Voortgezet Onderwijs	45	46	53	62	68	62
Middelbaar Beroepsonderwijs	40	42	53	60	65	56
Hoger Beroepsonderwijs	39	40	44	53	59	54
Wetenschappelijk Onderwijs	11	11	15	21	30	28
Onderzoekinstellingen	6	10	18	34	37	27
Universitair Medische Centra	20	20	25	35	39	39
Veiligheid	10	12	19	26	30	29
Defensie	8	9	15	21	25	21
Politie	16	19	27	37	40	43
Totaal	30	31	39	49	57	54

4.2.7 Uitkeringen FPU en of FLO ultimo

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	21.395	25.745	35.937	36.897	34.148	31.196
Rijk	5.443	7.731	11.484	11.004	10.189	9.377
Gemeenten	14.084	15.805	21.459	23.060	21.223	19.217
Provincies	1.223	1.488	2.233	2.104	2.001	1.901
Rechterlijke Macht	61	65	78	90	101	104
Waterschappen	584	656	683	639	634	597
Onderwijs en Wetenschappen	26.225	29.966	35.125	33.968	32.793	31.091
Primair Onderwijs	7.151	8.072	8.913	9.009	8.845	9.127
Voortgezet Onderwijs	7.482	8.228	9.060	8.702	8.547	7.612
Middelbaar Beroepsonderwijs	4.505	5.529	6.866	6.343	5.951	5.665
Hoger Beroepsonderwijs	2.547	2.942	3.470	3.459	3.210	2.953
Wetenschappelijk Onderwijs	2.980	3.305	4.418	4.151	3.800	3.345
Onderzoekinstellingen	173	191	212	132	128	111
Universitair Medische Centra	1.387	1.699	2.186	2.172	2.312	2.278
Veiligheid	13.670	16.374	16.612	16.821	16.916	17.005
Defensie	11.555	14.047	14.103	13.818	13.455	12.899
Politie	2.115	2.327	2.509	3.003	3.461	4.106
Totaal	61.290	72.085	87.674	87.686	83.857	79.292

4.2.8 Uitkeringen WAO (miljoen euro)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	487,3	459,8	423,7	381,4	377,7	370,2
Rijk	137,4	126,3	114,3	103,1	107,4	108,2
Gemeenten	319,7	303,9	282,1	254,7	246,7	238,8
Provincies	20,3	19,7	18,3	15,7	15,8	15,3
Rechterlijke Macht	3,2	3,2	2,7	2,5	2,6	2,8
Waterschappen	6,7	6,7	6,4	5,3	5,2	5,2
Onderwijs en Wetenschappen	682,4	647,5	578,4	520,6	500,7	483,3
Primair Onderwijs	264,8	255,9	234,9	212,9	201,3	194,2
Voortgezet Onderwijs	169,1	160,5	143,3	127,6	122,5	113,6
Middelbaar Beroepsonderwijs	107,8	100,5	89,1	77,3	73,3	70,5
Hoger Beroepsonderwijs	44,7	42,6	35,7	32,2	31,8	31,3
Wetenschappelijk Onderwijs	43,8	41,8	35,1	32,1	31,8	32,0
Onderzoekinstellingen	3,6	3,4	3,1	1,9	1,9	1,9
Universitair Medische Centra	48,7	42,7	37,3	36,8	38,1	39,7
Veiligheid	64,6	65,5	61,5	59,4	62,5	63,5
Defensie	33,2	33,3	34,0	34,0	36,1	36,0
Politie	31,4	32,2	27,6	25,4	26,4	27,5
Totaal	1.234,4	1.172,9	1.063,7	961,5	940,9	917,1

4.2.9 Uitkeringen WIA (miljoen euro)

	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	3,5	12,6	21,5
Rijk	0,9	3,6	6,5
Gemeenten	2,3	8,1	13,5
Provincies	0,2	0,7	0,9
Rechterlijke Macht	0,0	0,0	0,1
Waterschappen	0,0	0,2	0,4
Onderwijs en Wetenschappen	5,8	18,9	33,9
Primair Onderwijs	2,8	9,0	15,7
Voortgezet Onderwijs	1,3	4,4	7,8
Middelbaar Beroepsonderwijs	0,6	2,3	3,8
Hoger Beroepsonderwijs	0,3	1,1	2,1
Wetenschappelijk Onderwijs	0,3	0,9	1,5
Onderzoekinstellingen	0,0	0,1	0,1
Universitair Medische Centra	0,4	1,2	3,0
Veiligheid	0,9	3,1	5,9
Defensie	0,3	1,0	2,1
Politie	0,6	2,1	3,8
Totaal	10,2	34,6	61,2

4.2.10 Uitkeringen WW (miljoen euro)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	36,4	47,8	50,2	42,8	28,4	25,5
Rijk	17,7	21,1	20,6	16,4	9,9	8,0
Gemeenten	16,8	23,9	26,5	23,9	16,6	15,2
Provincies	1,0	1,7	1,9	1,6	1,5	1,6
Rechterlijke Macht	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,0
Waterschappen	0,7	1,0	0,9	0,6	0,4	0,6
Onderwijs en Wetenschappen	73,5	100,3	125,5	116,0	95,4	85,4
Primair Onderwijs	18,6	28,0	42,5	43,9	39,2	35,8
Voortgezet Onderwijs	13,9	18,6	22,5	22,4	20,0	18,5
Middelbaar Beroepsonderwijs	8,6	12,3	14,4	11,7	9,5	9,5
Hoger Beroepsonderwijs	5,9	7,3	8,7	8,1	6,9	6,6
Wetenschappelijk Onderwijs	16,6	21,9	24,2	19,7	13,2	10,1
Onderzoekinstellingen	3,6	3,2	3,1	1,5	0,8	0,8
Universitair Medische Centra	6,3	9,0	10,1	8,8	5,7	4,2
Veiligheid	12,3	20,2	17,0	12,0	8,1	7,2
Defensie	9,0	15,7	12,7	8,6	5,5	4,5
Politie	3,3	4,5	4,3	3,4	2,7	2,7
Totaal	122,1	168,4	192,6	170,8	131,9	118,1

4.3 Uitstroom, niet actief

4.3.1 Beëindigde uitkeringen WAO

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	3.614	3.285	3.085	2.680	2.215	1.996
Rijk	946	856	844	714	529	463
Gemeenten	2.451	2.249	2.077	1.798	1.551	1.414
Provincies	126	118	110	100	84	80
Rechterlijke Macht	22	15	21	17	15	13
Waterschappen	69	47	33	51	36	26
Onderwijs en Wetenschappen	4.993	4.666	4.409	3.775	3.155	3.013
Primair Onderwijs	1.961	1.767	1.656	1.418	1.119	1.115
Voortgezet Onderwijs	1.240	1.105	1.107	983	898	882
Middelbaar Beroepsonderwijs	812	760	697	587	483	432
Hoger Beroepsonderwijs	314	310	281	210	192	175
Wetenschappelijk Onderwijs	297	320	295	236	199	182
Onderzoekinstellingen	23	21	25	14	12	12
Universitair Medische Centra	346	383	348	327	252	215
Veiligheid	753	641	548	412	374	222
Defensie	385	338	247	236	237	142
Politie	368	303	301	176	137	80
Totaal	9.360	8.592	8.042	6.867	5.744	5.231

4.3.2 Beëindigde uitkeringen WIA

	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	14	42	80
Rijk	5	13	24
Gemeenten	9	25	53
Provincies	0	4	2
Rechterlijke Macht	0	0	0
Waterschappen	0	0	1
Onderwijs en Wetenschappen	42	72	113
Primair Onderwijs	18	30	52
Voortgezet Onderwijs	11	14	22
Middelbaar Beroepsonderwijs	5	16	15
Hoger Beroepsonderwijs	2	2	6
Wetenschappelijk Onderwijs	1	5	4
Onderzoekinstellingen	0	0	0
Universitair Medische Centra	5	5	14
Veiligheid	7	14	21
Defensie	5	5	6
Politie	2	9	15
Totaal	63	128	214

4.3.3 Beëindigde uitkeringen WW

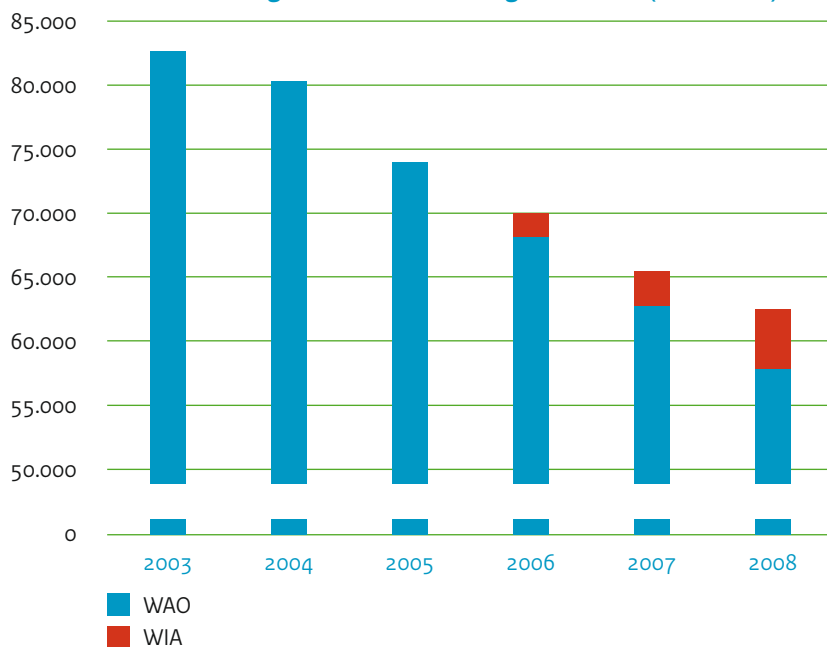
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Openbaar Bestuur	1.628	2.591	3.106	2.915	2.279	1.572
Rijk	776	1.142	1.181	996	813	533
Gemeenten	778	1.334	1.740	1.742	1.341	914
Provincies	48	73	120	105	82	86
Rechterlijke Macht	1	10	4	12	5	2
Waterschappen	25	32	61	60	38	37
Onderwijs en Wetenschappen	4.502	7.578	10.930	10.823	10.185	6.840
Primair Onderwijs	1.226	2.401	3.892	4.182	4.518	2.928
Voortgezet Onderwijs	747	1.356	1.749	1.747	1.791	1.273
Middelbaar Beroepsonderwijs	517	863	1.116	969	858	740
Hoger Beroepsonderwijs	275	401	642	617	589	461
Wetenschappelijk Onderwijs	1.093	1.612	2.261	2.150	1.604	938
Onderzoekinstellingen	206	218	233	154	98	69
Universitair Medische Centra	438	727	1.037	1.004	727	431
Veiligheid	737	1.953	1.976	1.553	1.136	739
Defensie	564	1.645	1.568	1.199	884	556
Politie	173	308	408	354	252	183
Totaal	6.867	12.122	16.012	15.291	13.600	9.151

4.4 Voormalig werkzame personen Overheid en Onderwijs in beeld

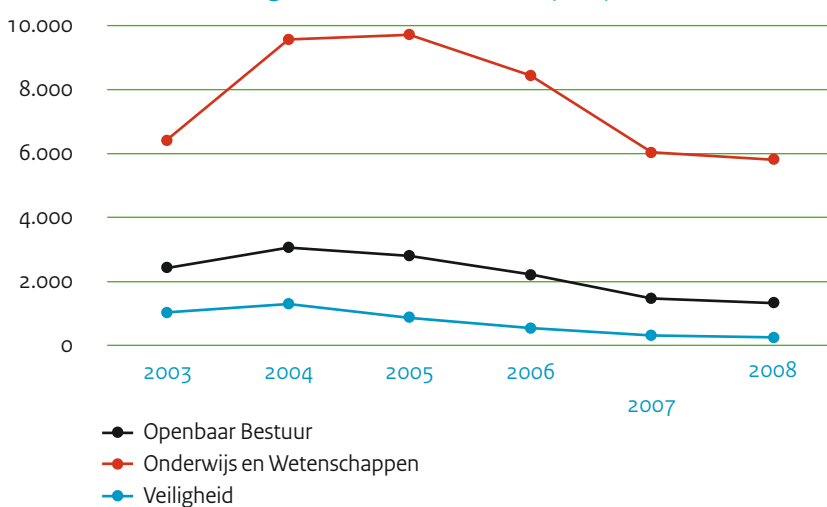
Figuur 4.1

Aantal uitkeringen ultimo, arbeidsongeschiktheid (WAO, WIA)

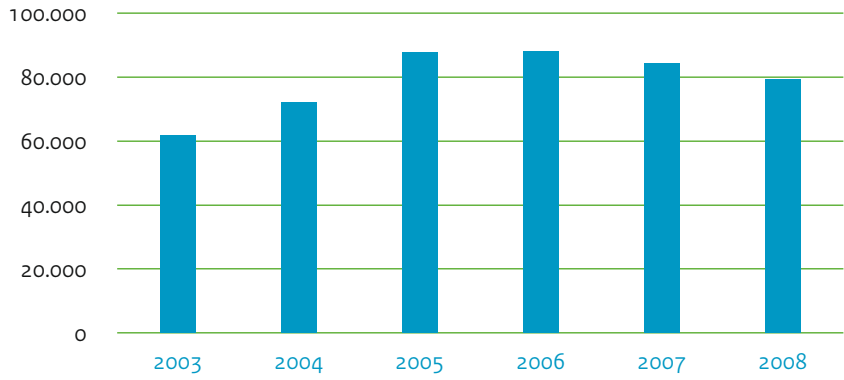
Figuur 4.2

Aantal uitkeringen ultimo, werkloosheid (WW)

Figuur 4.3

Aantal uitkeringen ultimo, prepensioen (FLO, FPU)

5

Kengetallen
arbeids-
voorwaardelijke
sectoren
Overheid en
Onderwijs

5

Kengetallen arbeids- voorwaardelijke sectoren Overheid en Onderwijs

5	Inleiding	55
5.1	Sector Rijk, werkzame personen per departement	56
5.2	Sector Rijk	57
1	Werkzame personen	57
2	Kenmerken werkzame personen	57
	Aandeel vrouwen	
	Aandeel 50 jaar of ouder	
3	Vergelijking: Sector Rijk - Openbaar Bestuur - Overheid en Onderwijs (2008)	
	Werkzame personen	57
	Aandeel: vrouw; 50 jaar of ouder; in deeltijd (%)	
	Instroom WW (per 1000 verzekerden)	
	Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	
5.3	Sector Gemeenten	58
5.4	Sector Provincies	59
5.5	Sector Rechterlijke Macht	60
5.6	Sector Waterschappen	61
5.7	Sector Primair Onderwijs	62
5.8	Sector Voortgezet Onderwijs	63
5.9	Sector Middelbaar Beroepsonderwijs	64
5.10	Sector Hoger Beroepsonderwijs	65
5.11	Sector Wetenschappelijk Onderwijs	66
5.12	Sector Onderzoekinstellingen	67
5.13	Sector Universitair Medische Centra	68
5.14	Sector Defensie	69
5.15	Sector Politie	70

5 Inleiding

Bij de overzichten in dit hoofdstuk wordt steeds een arbeidsvoorwaardelijke sector vergeleken met de sectoren in het taakveld en de gehele Overheid en Onderwijs. Op deze wijze ontstaat per sector een profiel.

Voor de toelichting van de gehanteerde begrippen wordt verwezen naar de voorgaande hoofdstukken.

5.1 Sector Rijk: werkzame personen per departement

5.1 Sector Rijk: werkzame personen per departement

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hoge Colleges van Staat	1.757	1.733	1.731	1.715	1.725	1.772
Algemene Zaken	422	451	494	497	491	482
Binnenlandse Zaken en						
Koninkrijksrelaties	2.765	2.890	3.026	3.376	3.563	3.739
Buitenlandse Zaken	3.289	3.267	3.180	3.207	3.201	3.162
Economische Zaken	6.461	6.638	6.475	6.702	6.846	6.909
Financiën	34.501	33.143	32.458	33.851	35.014	35.023
Justitie	38.246	38.884	38.770	39.792	41.126	41.405
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	5.687	7.455	7.191	7.534	7.402	7.411
Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen	3.482	3.338	3.039	3.063	3.003	2.928
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	3.116	3.172	3.071	3.079	2.885	2.701
Verkeer en Waterstaat	14.646	13.268	12.138	12.389	12.620	12.648
Volksgezondheid, Welzijn en Sport	6.589	4.268	4.189	4.184	4.321	4.365
Volkshuisvesting, Ruimtelijke						
Ordering en Milieubeheer	4.411	4.123	3.853	3.898	3.974	3.790
Totaal	125.372	119.630	116.615	120.287	123.171	123.335

5.2 Sector Rijk

5.2.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008
Hoge Colleges van Staat	1.733	1.731	1.715	1.725	1.772
Departementen	117.897	114.884	118.572	121.446	121.563
Totaal	119.630	116.615	120.287	123.171	123.335

5.2.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008
Aandeel vrouwen					
Hoge Colleges van Staat	49	50	51	51	49
Departementen	39	40	41	42	42
Aandeel 50 jaar of ouder					
Hoge Colleges van Staat	30	30	31	33	37
Departementen	27	27	28	30	32

5.2.3 Vergelijking: Sector Rijk, Openbaar Bestuur, Overheid en Onderwijs (2008)

	Rijk	Openbaar Bestuur	Overheid en Onderwijs
Werknemers	123.335	320.748	954.397
Aandeel vrouwen (%)	42	43	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	32	36	35
Aandeel deeltijders (%)	27	34	44
Instream WW (per 1000 verzekerden)	3,3	4,2	9,1
Instream WIA (per 1000 verzekerden)	1,7	1,9	2,0

5.3 Sector Gemeenten

5.3.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008
< 50.000 inwoners	69.664	66.928	66.340	65.961	66.036
50.000 - 375.000 inwoners	68.823	66.298	66.377	67.455	67.221
> 375.000 inwoners	49.244	47.103	44.901	37.937	37.932
Totaal	187.731	180.329	177.618	171.353	171.189

5.3.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008
Aandeel vrouwen					
< 50.000 inwoners	42	43	44	44	45
50.000 - 375.000 inwoners	42	43	43	44	45
> 375.000 inwoners	36	37	38	42	44
Aandeel 50 jaar of ouder					
< 50.000 inwoners	33	33	35	37	38
50.000 - 375.000 inwoners	33	33	35	36	37
> 375.000 inwoners	32	33	35	35	36

5.3.3 Vergelijking: Sector Gemeenten, Openbaar Bestuur, Overheid en Onderwijs (2008)

	Gemeenten	Openbaar Bestuur	Overheid en Onderwijs
Werknemers	171.189	320.748	954.397
Aandeel vrouwen (%)	45	43	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	37	36	35
Aandeel deeltijders (%)	40	34	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	4,8	4,2	9,1
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	2,2	1,9	2,0

5.4 Sector Provincies

5.4.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008
Totaal	13.686	13.341	13.337	13.180	13.003

5.4.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008
Aandeel vrouwen	38	39	40	40	41
Aandeel 50 jaar of ouder	36	35	37	38	40

5.4.3 Vergelijking: Sector Provincies, Openbaar Bestuur, Overheid en Onderwijs (2008)

	Provincies	Openbaar Bestuur	Overheid en Onderwijs
Werknemers	13.003	320.748	954.397
Aandeel vrouwen (%)	41	43	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	40	36	35
Aandeel deeltijders (%)	40	34	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	6,7	4,2	9,1
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	0,9	1,9	2,0

5.5 Sector Rechterlijke Macht

5.5.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008
Totaal	3.224	3.191	3.371	3.594	3.546

5.5.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008
Aandeel vrouwen	49	50	51	52	53
Aandeel 50 jaar of ouder	40	40	40	41	42

5.5.3 Vergelijking: Sector Rechterlijke Macht, Openbaar Bestuur, Overheid en Onderwijs (2008)

	Rechterlijke Macht	Openbaar Bestuur	Overheid en Onderwijs
Werknemers	3.546	320.748	954.397
Aandeel vrouwen (%)	53	43	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	42	36	35
Aandeel deeltijders (%)	34	34	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	0,6	4,2	9,1
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	0,6	1,9	2,0

5.6 Sector Waterschappen

5.6.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008
Totaal	10.071	10.055	9.915	9.654	9.675

5.6.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008
Aandeel vrouwen	26	26	26	27	27
Aandeel 50 jaar of ouder	32	33	34	36	37

5.6.3 Vergelijking: Sector Waterschappen, Openbaar Bestuur, Overheid en Onderwijs (2008)

	Water- schappen	Openbaar Bestuur	Overheid en Onderwijs
Werknemers	9.675	320.748	954.397
Aandeel vrouwen (%)	27	43	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	37	36	35
Aandeel deeltijders (%)	24	34	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	3,4	4,2	9,1
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	1,4	1,9	2,0

5.7 Sector Primair Onderwijs

5.7.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008
Totaal	180.147	180.676	180.708	184.790	187.072

5.7.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008
Aandeel vrouwen	78	79	80	80	81
Aandeel 50 jaar of ouder	30	32	34	35	36

5.7.3 Vergelijking: Sector Primair Onderwijs, Onderwijs en Wetenschappen, Overheid en Onderwijs (2008)

	Primair Onderwijs	Onderwijs en Weten- schappen	Overheid en Onderwijs
Werknemers	187.072	503.876	954.397
Aandeel vrouwen (%)	81	63	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	36	37	35
Aandeel deeltijders (%)	64	57	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	15,0	13,2	9,1
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	2,5	2,2	2,0

5.8 Sector Voortgezet Onderwijs

5.8.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008
Totaal	101.027	100.283	100.984	106.429	105.051

5.8.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008
Aandeel vrouwen	45	47	47	49	49
Aandeel 50 jaar of ouder	41	41	42	42	43

5.8.3 Vergelijking: sector Voortgezet Onderwijs, Onderwijs en Wetenschappen, Overheid en Onderwijs (2008)

	Voorgezet Onderwijs	Onderwijs en Weten- schappen	Overheid en Onderwijs
Werknemers	105.051	503.876	954.397
Aandeel vrouwen (%)	49	63	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	43	37	35
Aandeel deeltijders (%)	53	57	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	12,3	13,2	9,1
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	2,4	2,2	2,0

5.9 Sector Middelbaar Beroepsonderwijs

5.9.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008
Totaal	54.608	53.336	55.461	55.159	55.869

5.9.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008
Aandeel vrouwen	52	52	53	53	53
Aandeel 50 jaar of ouder	43	44	45	47	48

5.9.3 Vergelijking: Sector Middelbaar Beroepsonderwijs, Onderwijs en Wetenschappen, Overheid en Onderwijs (2008)

	Middelbaar Beroeps- onderwijs	Onderwijs en Weten- schappen	Overheid en Onderwijs
Werknemers	55.869	503.876	954.397
Aandeel vrouwen (%)	53	63	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	48	37	35
Aandeel deeltijders (%)	54	57	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	14,2	13,2	9,1
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	2,4	2,2	2,0

5.10 Sector Hoger Beroepsonderwijs

5.10.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008
Totaal	33.986	34.414	35.363	38.585	40.027

5.10.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008
Aandeel vrouwen	47	48	50	50	52
Aandeel 50 jaar of ouder	39	39	38	39	40

5.10.3 Vergelijking: Sector Hoger Beroepsonderwijs, Onderwijs en Wetenschappen, Overheid en Onderwijs (2008)

	Hoger Beroeps- onderwijs	Onderwijs en Weten- schappen	Overheid en Onderwijs
Werknemers	40.027	503.876	954.397
Aandeel vrouwen (%)	52	63	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	40	37	35
Aandeel deeltijders (%)	63	57	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	11,2	13,2	9,1
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	1,9	2,2	2,0

5.11 Sector Wetenschappelijk Onderwijs

5.11.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008
Totaal	51.019	48.730	49.346	49.435	51.226

5.11.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008
Aandeel vrouwen	41	42	43	43	44
Aandeel 50 jaar of ouder	28	28	27	28	28

5.11.3 Vergelijking: Sector Wetenschappelijk Onderwijs, Onderwijs en Wetenschappen, Overheid en Onderwijs (2008)

	Wetenschappelijk Onderwijs	Onderwijs en Wetenschappen	Overheid en Onderwijs
Werknemers	51.226	503.876	954.397
Aandeel vrouwen (%)	44	63	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	28	37	35
Aandeel deeltijders (%)	45	57	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	16,9	13,2	9,1
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	1,3	2,2	2,0

5.12 Sector Onderzoekinstellingen

5.12.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008
Totaal	2.814	2.689	2.619	2.493	2.510

5.12.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008
Aandeel vrouwen	41	31	31	32	34
Aandeel 50 jaar of ouder	31	26	27	29	29

5.12.3 Vergelijking: Sector Onderzoekinstellingen, Onderwijs en Wetenschappen, Overheid en Onderwijs (2008)

	Onderzoek- instellingen	Onderwijs en Weten- schappen	Overheid en Onderwijs
Werknemers	2.510	503.876	954.397
Aandeel vrouwen (%)	34	63	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	29	37	35
Aandeel deeltijders (%)	30	57	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	26,8	13,2	9,1
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	1,5	2,2	2,0

5.13 Sector Universitair Medische Centra

5.13.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008
Totaal	56.614	56.478	57.661	60.391	62.121

5.13.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008
Aandeel vrouwen	67	67	68	68	68
Aandeel 50 jaar of ouder	22	22	24	25	26

5.13.3 Vergelijking: Sector Universitair Medische Centra, Onderwijs en Wetenschappen, Overheid en Onderwijs (2008)

	Universitair Medische Centra	Onderwijs en Weten- schappen	Overheid en Onderwijs
Werknemers	62.121	503.876	954.397
Aandeel vrouwen (%)	68	63	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	26	37	35
Aandeel deeltijders (%)	54	57	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	6,2	13,2	9,1
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	1,5	2,2	2,0

5.14 Sector Defensie

5.14.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008
Burgerpersoneel	19.826	20.136	20.367	20.293	20.412
Militair Personeel	49.450	50.290	50.642	47.864	47.115
Totaal	69.276	70.426	71.009	68.157	67.527

5.14.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008
Aandeel vrouwen					
Burgerpersoneel	22	23	23	24	24
Militair Personeel	9	9	9	9	9
Aandeel 50 jaar en ouder					
Burgerpersoneel	31	33	37	37	40
Militair Personeel	8	8	10	10	11

5.14.3 Vergelijking: Sector Defensie, Veiligheid, Overheid en Onderwijs (2008)

	Defensie	Veiligheid	Overheid en Onderwijs
Werknemers	67.527	129.773	954.397
Aandeel vrouwen (%)	14	24	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	20	23	35
Aandeel deeltijders (%)	5	17	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	7,3	5,2	9,1
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	1,1	1,4	2,0

5.15 Sector Politie

5.15.1 Werkzame personen

	2004	2005	2006	2007	2008
Executief personeel	36.086	35.489	35.589	35.749	35.972
Administratief en technisch personeel	17.510	17.734	18.595	19.686	20.042
Aspiranten	4.215	4.843	5.307	6.043	6.232
Totaal	57.811	58.066	59.491	61.478	62.246

5.15.2 Kenmerken werkzame personen (%)

	2004	2005	2006	2007	2008
Aandeel vrouwen					
Executief personeel	20	20	21	22	22
Administratief en technisch personeel	56	57	57	58	58
Aspiranten	36	36	34	34	34
Aandeel 50 jaar en ouder					
Executief personeel	23	25	26	28	30
Administratief en technisch personeel	25	27	28	29	31
Aspiranten	0	0	0	0	0

5.15.3 Vergelijking: Sector Politie, Veiligheid, Overheid en Onderwijs (2008)

	Politie	Veiligheid	Overheid en Onderwijs
Werknemers	62.246	129.773	954.397
Aandeel vrouwen (%)	35	24	51
Aandeel 50 jaar of ouder (%)	28	23	35
Aandeel deeltijders (%)	30	17	44
Instroom WW (per 1000 verzekerden)	3,0	5,2	9,1
Instroom WIA (per 1000 verzekerden)	1,7	1,4	2,0

6

Toelichting

6

Toelichting

6.1 Bronvermelding	73
6.2 KOSMOS	74
6.3 Legenda	74

Voor meer of verder uitgesplitste overzichten wordt verwezen naar de KOSMOS kennisbank.
www.kosmos-kennisbank.nl

6.1 Bronvermelding

Openbaar bestuur

- Sector Rijk Bron: IPA-systeem, SAP payroll
- Sector Gemeenten Bron: ABP
- Sector Provincies Bron: ABP
- Sector Rechterlijke Macht Bron: IPA-systeem, SAP payroll/ABP
- Sector Waterschappen Bron: ABP

Onderwijs en Wetenschappen

- Sector Primair Onderwijs,
Sector Voorgezet Onderwijs,
Sector Middelbaar Beroepsonderwijs,
Sector Hoger Beroepsonderwijs Bron: CASO, ABP
- Sector Wetenschappelijk Onderwijs Bron: ABP
- Sector Onderzoekinstellingen Bron: ABP
- Sector Universitair Medische Centra Bron: ABP

Veiligheid

- Sector Defensie Bron: NSK (Nieuw Salarissysteem Krijgsmacht)
- Sector Politie Bron: PolBIS¹

1 De cijfers van deze publicatie en de cijfers van sector Politie kunnen vanwege afwijkende definities kleine verschillen vertonen.

De instroom en uitstroom gegevens zijn afkomstig uit de ABP bestanden.

De gegevens betreffende ZBO's zijn afkomstig van de departementen.

De gegevens betreffende de sociale verzekeringen (WW, WAO, WIA) zijn afkomstig van UWV.

De gegevens die betrekking hebben op het opleidingsniveau zijn afkomstig uit het Personeels en Mobiliteits onderzoek (steekproef!)

De gegevens betreffende etniciteit zijn afkomstig van ABP en GBA bestanden.

De cijfers uit hoofdstuk 1 'Werkzaam Nederland' zijn afkomstig van het CBS.

6.2 KOSMOS

Kennisbank KOSMOS

KOSMOS is de afkorting voor Kennisbank Onderzoek en Statistiek Management Openbare Sector. Het doel van KOSMOS is dat belangstellenden, zonder statistische kennis, op een eenvoudige wijze zelf tabellen kunnen maken op basis van allerlei kwantitatieve databestanden en daarnaast snel toegang hebben tot een grote hoeveelheid onderzoeksrapporten.

Wat is mogelijk met KOSMOS?

De kennisbank KOSMOS bevat zowel kwalitatieve als kwantitatieve informatie.

- De kwalitatieve informatie bestaat uit onderzoeksrapporten en publicaties die te maken hebben met arbeidszaken en management in de openbare sector, bijvoorbeeld: de Trendnota Arbeidszaken Overheid, Onderzoeksrapportages, maar ook publicaties op basis van het Personeels- en Mobiliteitsonderzoek.
- De kwantitatieve gegevens bestaan enerzijds uit een beperkt aantal databestanden, waaronder de Kerngegevens Overheidspersoneel. Daarnaast zijn er standaardoverzichten beschikbaar. Deze standaardoverzichten zijn kant-en-klare tabellen die u eenvoudig kunt selecteren en vervolgens kunt afdrukken of exporteren.

Het internetadres van KOSMOS is: www.kosmos-kennisbank.nl

6.3 Legenda

- : dit gegeven is niet bekend

blanco: dit gegeven kan op logische gronden niet voorkomen of heeft zijn betekenis verloren

< : kleiner dan

> : groter dan

Colofon

Uitgave:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directoraat-generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties
Directie Arbeidszaken Publieke Sector
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Inlichtingen:

Alexander Verbree
Telefoon (070) 426 8189
E-mail: alexander.verbree@minbzk.nl

Internet:

www.kosmos-kennisbank.nl

Ontwerp:

Grafisch Buro van Erkelens | Den Haag

Foto:

Hollandse Hoogte

Druk:

Koninklijke Broese en Peereboom B.V. | Breda

Productiebegeleiding:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Grafische en Multimediale Diensten

© Oktober 2009
39836/141-GMD53

Bronvermelding verplicht.

Dit is een uitgave van:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directie Arbeidszaken Publieke Sector
www.minbzk.nl

© Oktober 2009
39836/141-GMD53